

"Fotboll ger enorma möjligheter till möten. Oavsett religion, klass och nationalitet är det i grunden samma spel, fast förutsättningarna skiftar förstås."

Idrott är Sveriges största folkrörelse. Fotboll är den största idrotten. Lasse Mattila spelar fotboll i Östersunds FK. Under fyra månader har han tränat med och tränat ungdomar i en klubb i Sao Paulo. Här följer en intervju med Lasse Mattila som gjorts av journalisten Anders Burman.

Lasse Mattila.

En av Clube Pequeninos do Jockeys tre träningsanläggningar ligger i 20-miljonersstaden Sao Paulos västra utkant. Där finns också en favela, en kåkstad. Mer än 500 av barnen i området spelar fotboll i Pequeninos. En tredjedel av dessa bor i kåkstaden.

– Vissa föräldrar, från familjer som har det bättre, ville inte att deras barn ska träna med barnen från favelan, säger Lasse Mattila.

Förut hade man tjejlager, i dag finns bara lag för killar. Det är träning två gånger i veckan med av klubben anställda tränare. På helgerna är det både match och träning. Då är det ideella krafter som styr. Det kostar som mest 150 kronor i månaden att ha sin kille i träning, men det gäller inte alla.

– Man tog emot alla som ville komma och spela. Avgiften fick inte bli något hinder. Kunde man inte betala fick man vara med ändå.

När man kommer till anläggningen möts man av budskapet:

"Här gör vi små barn till stora fotbollsspelare och gigantiska människor."

Bakom devisen står grundaren Jose Guimares Junior, 70 år, och jockey innan en skada satte stopp.

– Som jag förstod det handlade det från början om att ge barnen i området en möjlighet till

"Tittar man på enstaka moment i träningen är det ibland sämre än här hemma. Resurserna är också sämre, en del har inga skor. Fast de spelar mycket hemma och på gatan. Det finns inte så mycket annat. Sen erbjuder klubben en annan tillvaro, en identitet och nya möjligheter."

träning. För Guimares handlar det inte bara om fotboll utan om att man ska klara det övriga livet som samhällsmedborgare också.

• Hur märktes det i verksamheten?

– Det är svårare att säga. Ett sätt var hur Guimares uppträdde när han mötte sina tränare och att han lyfte de sociala frågorna.

Från början handlade det om futsal, spel på hårt underlag med liten plan och små mål. Pequeninos är tävlingsmässigt en mycket framgångsrik ungdomsklubb. Man har vunnit flera stora turneringar under sina årliga Europa-

resor. Två landslagsmän, Julio Baptista och Zero Roberto, började sin bana i klubben. Principen är att det bara ska vara lek upp till 14 års ålder, men klubben delar in pojkarna i A- och B-lag och det är bara 11-mannaspel med stora mål som gäller under matcherna.

• Kan det bidra till sportsliga framgångar?

– Utvecklas man som människa utvecklas man i alla roller man har. På så sätt betyder verksamheten mycket för många. Tiden i klubben ger avtryck. Så är det ju för alla. Det vi gjort och de vi möter ger avtryck.

Fotboll ger enorma möjligheter till möten. Oavsett religion, klass och nationalitet är det

"En av de viktiga dimensionerna är den som inte går att ta på – känslan. I samhället i stort intellektualiserar vi för mycket. Den människosyn som till exempel förmedlas på högskolan saknar den känslomässiga dimensionen i många fall."

Klubbar erbjuder en ny tillvaro för gatubarnen i Brasilien

i grunden samma spel, fast förutsättningarna skiftar förstås.

• Hur kan man då använda sporten?

– Jag upplever att man kan ta ett större socialt ansvar än i dag. Fotbollen betyder mycket och har räddat många liv, även om det kan vara omedvetet. Det är jag själv ett exempel på.

Lasse Mattila gillar fotboll. Men han ser begränsningar också:

– Inom herrfotbollen så är det en väldigt patriarkal miljö och det kan hindra utvecklingen om man måste vara på ett visst sätt för att passa in. Män ska till exempel inte gråta.

• Men man får ju kramas, eller hur?

– Ja, och det väcker ju frågan om varför man inte kan göra det på andra platser också. Ja, varför?

Anders Burman

Arkivbilder: Scanpix

Stora bilden: En av de spelare som Clube Pequeninos do Jockeys fostrat är landslagsmannen Julio Baptista. Här i en närkamp mot Irlands Matt Holland i en vänskapsmatch tidigare i år. **Bilderna ovan:** Många av gatubarnen i kåkstäderna får en ny tillvaro i fotbollsklubbarna.

